

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Jany Brothánkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci navrhovatele: **B. V.**, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 81/11, 150 21 Praha 5, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 4. 2015, č. j. 065918/2015/KUSK RG/Št, v řízení vedeném u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 48 A 44/2015, o námitce podjatosti vznesené žalobcem proti soudcům Krajského soudu v Praze,

t a k t o :

Soudci Krajského soudu v Praze JUDr. Věra Šimůnková, JUDr. Dalila Marečková, Olga Stránská, Mgr. Jitka Zavřelová, JUDr. Milan Podhrázký a Mgr. Petr Šuránek, **n e j s o u v y l o u č e n í** z projednávání a rozhodování věci vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 48 A 44/2015.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce se žalobou doručenou dne 14. 5. 2015 Krajskému soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 4. 2015, č. j. 065918/2015/KUSK RG/Št. Současně s tím vznesl námitku podjatosti dle § 8 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) vůči Krajskému soudu v Praze „jako celku“. Žalobce dále specifikoval, že ve věci namítá „*podjatost senátu 45 A – ve složení Zavřelová – Podhradský – Šuránek – jakož i Šimunkové – Marečkové – Stránské a spol. Jakož i senátu 46A + 47 A KS Praha*“. Dle tvrzení žalobce mají shora uvedené senáty Krajského soudu v Praze zájem na věci a jednájí v rámci koordinovaného postupu ve sféře potřeb a zájmů žalovaného. Žalobce navrhl, aby byla věc přikázána Městskému soudu v Praze, jelikož Krajský soud v Praze „*vyloženě straní – opakovaně – soustavně – žalovanému + zdejší kom.sféře*“.

[2] V návaznosti na vznesenou námitku podjatosti učinili soudci úseku správního soudnictví Krajského soudu v Praze JUDr. Dalila Marečková, JUDr. Milan Podhrázký, Ph.D., Olga Stránská, JUDr. Věra Šimůnková a Mgr. Ing. Petr Šuránek písemné prohlášení (č. 1. 5 spisu Krajského soudu v Praze). Všichni shodně uvedli, že ve vztahu k věci, účastníkům a jejich zástupcům nejsou v poměru, který by zakládal pochybnosti o jejich

nepodjatosti. Vztah uvedených soudců k osobám vystupujícím ve věci je dle nich zcela neutrální.

[3] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že námitka podjatosti vznesená žalobcem není důvodná.

[4] Podle § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), *[s]oudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*

[5] Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. *[ú]častník nebo osoba zúčastněná na řízení může namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřiblíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.*

[6] Při úvahách o vyloučení soudce z důvodů uvedených v ustanovení § 8 s. ř. s. je nutno postupovat velmi obezřetně, neboť jde o výjimku z ústavní zásady, podle které nesmí být nikdo odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny). Tak, jak zákon a na něj navazující rozvrh práce určuje osobu zákonného soudce (příslušného soudního oddělení, senátu), je tato příslušnost zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci lze proto jen výjimečně a ze závažných důvodů, které mu, alespoň potenciálně, brání rozhodnout v souladu se zákonem, nezájatě a spravedlivě (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003 – 16). Při posouzení otázky podjatosti soudce je třeba akcentovat též tzv. zdání nezávislosti a nestrannosti nejen ve vztahu k účastníkům řízení, nýbrž i ke třetím osobám (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 15. 11. 2010, sp. zn. I. ÚS 517/10).

[7] Z dikce citovaného ustanovení je zřejmé, že se Nejvyšší správní soud nemohl zabývat námitkou podjatosti směřující proti Krajskému soudu v Praze jako celku, tj. i proti soudcům daného soudu, kteří se nepodílejí na projednávání a rozhodování věci vedené pod sp. zn. 48 A 44/2015. Soudnictví je totiž vždy pojmově spjato s rozhodováním konkrétních případů a nemá povahu akademického řešení obecných právních otázek, které nemají význam pro účastníky řízení, a proto i uvedený základní funkční princip nestrannosti je nutno vztahovat pouze ke konkrétní rozhodované věci. Účastník řízení tedy může namítat podjatost pouze u toho soudce, který je povolán v jeho věci rozhodnout. Při posuzování námítky podjatosti je nutno respektovat zásadu hospodárnosti řízení, která v daném případě velí postupovat tak, aby podjatost jednotlivých soudců byla prověřována jen potud, dokud se nenajde potřebný počet soudců, kteří jsou ve vztahu

pokračování

k věci nepodjatí a kteří tedy ve věci mohou jednat a rozhodovat (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2006, č. j. Nao 32/2005 – 34).

[8] Žalobce namítl podjatost Krajského soudu v Praze jako celku, přičemž následně specificky namítl podjatost senátů 45 A, 46 A, 47 A. Podle rozvrhu práce již věc byla přidělena senátu 48 A Krajského soudu v Praze, jehož členy jsou: JUDr. Milan Podhrázký, Ph.D., předseda senátu (od 1. 7. 2015 do 31. 12. 2015 dočasně přidělen k Nejvyššímu správnímu soudu), Mgr. Jitka Zavřelová, předsedkyně senátu, JUDr. Dalila Marečková, Ph.D., JUDr. Věra Šimůnková, Olga Stránská, Mgr. Ing. Petr Šuránek. Nejvyšší správní soud se proto nejprve zabýval tím, zda je námitka podjatosti relevantní ve vztahu k těmto šesti soudcům. Teprve byla-li by námitka shledána důvodnou a byli-li by tito soudci vyloučeni z projednávání a rozhodování věci, přistoupil by Nejvyšší správní soud ke zkoumání podjatosti ostatních soudců krajského soudu.

[9] Vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoliv na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání; rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního (shodně též Ústavní soud ve věci sp. zn. I. ÚS 370/04). Ústavní soud ve své judikatuře dále vyslovil, že „[d]ůvodné pochybnosti o soudcově nestrannosti jsou kategorií objektivní povahy a jako takové musí být založeny skutečnostmi objektivitě soudcovského rozhodování protiřecími, a to natolik, že nikoli z pohledu účastníků řízení, ale v objektivním smyslu ústavně chráněnou nestranností soudcovského rozhodování otřásají“ (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 9. 3. 2000, sp. zn. III. ÚS 26/2000). Důvodem vyloučení je tedy taková povaha subjektivního vztahu soudce k věci samé, k účastníkům či jejich zástupcům, která je natolik objektivizovatelná, že lze důvodně pochybovat o soudcově nepodjatosti. Poměr k věci může vyplývat především z přímého právního zájmu soudce na projednávání věci, zejména v případech, kdyby mohl být rozhodnutím soudu přímo dotčen ve svých právech. Poměr soudce k účastníkům nebo k jejich zástupcům (ať již přátelský či nepřátelský) může být založen příbuzenským nebo jemu obdobným vztahem, může jít i o vztah ekonomické závislosti, apod.

[10] Žalobce spatřuje důvod podjatosti soudců Krajského soudu v Praze v rozhodovací činnosti soudců v minulých řízeních (srov. žalobcovu formulaci námítky podjatosti: „KS-Praha mně úmyslně neposkytl právní ochranu, v podvodu SU-Čáslav č. j. výst 1317/13-Ob., jak dokazuje spis a postup 45 A 9/2014 stejně tak č. j. 48 A 22/2014 – jakož i v č. j. 45 A 45/2014. Jelikož se jedná o koordinovaný postup...“).

[11] Dle § 8 odst. 1 věty poslední s. ř. s. důvod k vyloučení soudce nezakládají okolnosti spočívající v postupu soudce v řízení o projednávání věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Postup v rozhodování dotčených soudců v jiných věcech tedy nemůže vést k jejich vyloučení, byť by v těchto věcech byl sám žalobce neúspěšný. Nejvyšší správní soud k námitce žalobce podotýká, že soudce může být vyloučen z rozhodování jen z objektivních důvodů, nikoli pro subjektivní přesvědčení účastníka řízení o nespravedlivosti dřívějšího rozhodnutí či nezákonného postupu soudu, které se projevuje polemikou s názory soudu a jejich zpochybňováním. Zpochybňovat rozhodnutí soudu

jistě lze; k tomu však slouží opravné prostředky (jsou-li přípustné), nikoli námitka podjatosti (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 5. 2015, č. j. Nao 82/2015 – 58).

[12] Z tvrzení žalobce ani z obsahu spisu nevyplývá, že by se uvedení soudci podíleli na projednávání nebo rozhodování této věci ve správním nebo v předchozím soudním řízení, přičemž předchozí řízení je třeba chápat nikoli časově (tedy nikoli jakékoliv řízení před správním soudem, jehož byl žalobce účastníkem a v němž se uvedený soudce podílel na rozhodování), nýbrž instančně (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. Nao 2/2003 – 18 ze dne 19. 3. 2003, publ. pod č. 53/2004 Sb. NSS). Vyloučen by tak byl jen soudce, který by o téže věci rozhodoval nejprve v řízení u krajského soudu a následně pak v řízení kasačním u Nejvyššího správního soudu. O takový případ však v nyní posuzované věci nejde.

[13] Žalobce ve svém podání dále tvrdil, že soudci Krajského soudu v Praze jsou bezpodmínečně podjatí a mají zájem na věci. Své tvrzení však nezdůvodnil a neuvedl žádné konkrétní skutečnosti, které by svědčily o tom, že je dán důvod k pochybnostem o nepodjatosti soudců v řízení vedeném před Krajským soudem v Praze pod sp. zn. 46 A 30/2015, jak vyžaduje § 8 odst. 5 s. ř. s. Ze spisu rovněž nevyplývá nic, co by nasvědčovalo tomu, že by členové dotčeného senátu měli k projednávání věci nebo k procesním stranám jakýkoliv vztah, což ve svém písemném prohlášení potvrdili i oni sami.

[14] Obecné a nepodložené domněnky žalobce nemohou být důvodem vyloučení soudců pro podjatost. Vzhledem k tomu, stěžovatel neuvedl žádné relevantní skutečnosti, které by mohly vést k pochybnostem o nepodjatosti dotčených soudců, a nenásvědčují tomu ani jiné skutečnosti, rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že nejsou vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Praze pod sp. zn. 48 A 44/2015. V důsledku toho odpadá nutnost rozhodovat o delegaci nutné (§ 9 odst. 1 s. ř. s.), neboť nenastala situace, že by pro vyloučení soudců specializovaných senátů místně příslušného soudu nebylo možno sestavit senát.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. července 2015

Mgr. Jana Brothánková
předsedkyně
senátu